

1592 (2022-2023) – Nr. 1
ingediend op 23 februari 2023 (2022-2023)

Verslag van de gedachtewisseling

namens de Commissie voor Landbouw, Visserij en Plattelandsbeleid
uitgebracht door Sofie Joosen

over de brede weersverzekering

Samenstelling van de Commissie voor Landbouw, Visserij en Plattelandsbeleid:

Voorzitter: Bart Dochy.

Vaste leden:

Arnout Coel, Cathy Coudyser, Karolien Grosemans, Sofie Joosen, Joris Nachtergaele;

Leo Pieters, Stefaan Sintobin, Frieda Verougstraete-Deschacht;

Bart Dochy, Joke Schauvliege;

Emmily Talpe, Bart Van Hulle;

Mieke Schauvliege, Chris Steenwegen;

Ludwig Vandenhove.

Plaatsvervangers:

Allessia Claes, Maaïke De Vreese, Bert Maertens, Nadia Sminate, Tine van der Vloet;

Roosmarijn Beckers, Els Sterckx, Suzy Wouters;

Jo Brouns, Tinne Rombouts;

Tom Ongena, Bart Tommelein;

Jeremie Vaneeckhout;

Maxim Veys.

INHOUD

1.	Inleidende uiteenzettingen door het Departement Landbouw en Visserij	4
1.1.	Tijdslijn werkjaar	4
1.2.	Subsidieaanvragen	5
1.3.	Betaalde verzekeringspremies	5
1.4.	Verzekerde gewassen	6
1.5.	Verzekerden per typologie.....	6
1.6.	Verzekerden per provincie.....	6
1.7.	Controles en betalingen	7
1.8.	Wijzigingen in 2021	7
2.	Bespreking.....	7
Bijlage: zie dossierpagina van dit document op www.vlaamsparlement.be		

Op woensdag 27 oktober 2021 hield de Commissie voor Landbouw, Visserij en Plattelandsbeleid een gedachtewisseling over de brede weersverzekering. Hiervoor werden Patricia De Clercq, secretaris-generaal van het Departement Landbouw en Visserij, en Katrien Nijs, beleidsadviseur bij het Departement Landbouw en Visserij, uitgenodigd.

De presentatie is beschikbaar als bijlage op de [dossierpagina](https://www.vlaamsparlement.be) van dit document op www.vlaamsparlement.be.

1. Inleidende uiteenzettingen door het Departement Landbouw en Visserij

De *voorzitter* licht toe dat het decreet over de brede weersverzekering één van de weinige decreten is dat de vorige legislatuur in deze commissie aan bod is gekomen. Aangezien het ondertussen in voege is, dringt een evaluatie zich op. Hij geeft hiervoor het woord aan de aanwezige vertegenwoordigers van de administratie.

Patricia De Clercq dankt de voorzitter en zegt dat Katrien Nijs het grootste deel van de presentatie voor haar rekening neemt. Zelf zal ze het algemene kader schetsen.

Op 23 april 2019 werd het decreet houdende de tegemoetkoming in de schade die aangericht is door rampen in het Vlaamse Gewest gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad. Het decreet bevat twee belangrijke artikels: artikel 24 dat de basis vormt voor de subsidieregeling voor de brede weersverzekering en artikel 27 dat de overgangsregeling voorziet voor vergoedingen voor teeltschade via het Vlaams Rampenfonds die nog mogelijk zijn tot en met 2025. Het decreet schuift dus de combinatie van twee systemen naar voor.

Welke gevolgen heeft dit systeem in het geval van teeltschade? Sinds 1 januari 2020 krijgt een landbouwer in de meeste gevallen geen schadevergoeding meer voor schade aan teelten en niet-binnengehaalde oogsten die in principe verzekeraar zijn door een brede weersverzekering. Er is een overgangperiode van vijf jaar van 1 januari 2020 tot en met 31 december 2024 waarbij een gedeeltelijke tussenkomst nog kan als de teelt of niet-binnengehaalde oogst niet verzekerd is door een brede weersverzekering. Alleen de schade aan de niet-verzekerde teelten zal worden vergoed en minimum 25 procent of 50 procent van het totale teeltareaal moet verzekerd zijn. Het bedrag dat men krijgt uit het Rampenfonds is afhankelijk van hoeveel procent van het totale teeltareaal verzekerd is. Het neemt de komende vijf jaar elk jaar af.

Het besluit van de Vlaamse Regering van 8 juli 2019 regelt de premiesubsidie voor een brede weersverzekering in de landbouwsector. Katrien Nijs geeft verder toelichting bij de cijfers die voorlopig zijn verzameld.

Katrien Nijs legt uit dat men voor het jaar 2020 over volledige cijfers beschikt. Voor het jaar 2021, dat nog niet is afgelopen, beschikt men over voorlopig en gedeeltelijk cijfermateriaal.

1.1. Tijdlijn werkjaar

Eind april vragen landbouwers hun premiesubsidie aan via de verzamelaanvraag. Daarvoor of daarna sluiten ze hun verzekering af en begin oktober sturen de verzekeraars een eerste gegevensupload door naar de administratie/departement.

Halverwege 2020 werd er beslist om de gegevensupload in twee blokken te organiseren. In het eerste blok vallen alle verzekeringen waarvan de polis volledig betaald is op 30 september. Eind december volgt dan de uitbetaling. In het tweede blok vallen alle verzekeringen waarvan de polis volledig betaald is op 31 december,

deze worden behandeld in het voorjaar van het nieuwe kalenderjaar. Na elke gegevensupload gebeurt er een crosscontrole met de verzamelaanvraag waarna de uitbetaling volgt.

1.2. Subsidieaanvragen

In 2020 waren er 5400 subsidieaanvragen volgens de verzamelaanvraag. 3000 landbouwers sloten uiteindelijk effectief een verzekering af. Dit jaar, 2021, waren er 3350 subsidieaanvragen. Volgens de gegevens van eind september 2021 hebben er tot nog toe 2400 landbouwers een verzekering afgesloten. Naar verwachting neemt dit aantal nog toe.

In 2020 ging het dus over 90.000 ha verzekerde oppervlakte tegenover voorlopig 65.000 ha verzekerde oppervlakte in 2021. Het totale subsidiabele bedrag of het totale bedrag aan betaalde verzekeringspremies was vorig jaar 13,8 miljoen euro en in 2021 voorlopig 12 miljoen euro. Op basis van de ramingen van de verzekeraars zal het totale subsidiabele bedrag iets hoger zijn dan in 2020. Daarvan wordt maximum 65 procent betaald. In 2020 ging het dus over 8.750.000 euro. De verzekeraars zelf hebben voor het totaal van hun individuele schadedossiers 18 miljoen euro uitbetaald. Ze hebben dus vorig jaar een boerenjaar gehad.

Daaruit kan men voorzichtig concluderen dat er hogere premiebedragen betaald werden door de landbouwers. Dit kan het gevolg zijn van zowel hogere premievoeten als van het verzekeren van andere teelten, bijvoorbeeld door een shift richting duurdere teelten. De hogere premiebedragen kunnen ook het gevolg zijn van grotere arealen maar die kans is volgens de spreker eerder klein.

Zoals Patricia De Clercq eerder zei liggen de drempels voor het Rampenfonds op 25 en 50 procent van het totale areaal. In 2020 heeft een kwart van de verzekerde landbouwers minder dan 25 procent van zijn of haar teeltareaal verzekerd. Deze groep landbouwers komt dus niet in aanmerking voor schadevergoeding via het Rampenfonds.

Ongeveer de helft van de verzekerde landbouwers heeft tussen de 25 en de 50 procent van zijn of haar areaal verzekerd. Een kwart van de verzekerde landbouwers heeft meer dan 50 procent van het areaal verzekerd.

1.3. Betaalde verzekeringspremies

Wat de betaalde verzekeringspremies betreft, merkt de spreker op dat het laagste bedrag 20 euro is en het hoogste betaalde bedrag 255.000 euro. Dit laatste bedrag werd betaald door een fruitteiler die 300 ha fruit heeft verzekerd. De mediaan betreft 1550 euro. Deze cijfers gaan enkel over 2020.

Het departement heeft getracht te evalueren welke landbouwers zich verzekeren ten opzichte van de totale populatie van landbouwers. Men heeft daarvoor de standaardoutput beperkt tot 20.000 euro. Bij benadering 97 procent van de verzekerden en 20.000 landbouwers in totaal voldoen aan dit criterium. Als men die populaties vergelijkt dan ziet men dat landbouwers met een brede weersverzekering in het algemeen de grotere landbouwers zijn, zowel in standaardoutput (gemiddelde en mediaan) als in oppervlakte (gemiddelde en mediaan). Ook de bedrijfsleiders lijken iets jonger te zijn.

1.4. Verzekerde gewassen

De spreker legt uit dat men per gewasgroep is nagegaan hoeveel procent is verzekerd:

- van het totale areaal mais: 19 procent;
- van het totale areaal grasland: 5 procent;
- van het totale areaal graangewassen: 7 procent;
- van het totale areaal fruit: 38 procent.

Er zijn ook cijfers over de verzekerde oppervlakte per gewasgroep. Van het totale areaal mais is 33.000 ha verzekerd, van het totale areaal grasland 16.000 ha en zo gaat het verder naar beneden.

Op het niveau van het specifieke gewas of ook wel de teeltcode die wordt aangegeven in de verzamelaanvraag kan men meer inzicht verkrijgen in welke specifieke teelten verzekerd worden. Men kan bijvoorbeeld afleiden dat 20 procent van de silomais en 15,5 procent van de korrelmais wordt verzekerd, dat bijna de helft van het areaal peren en 40 procent van het areaal appels is verzekerd.

Wat de teelten betreft met het grootste verzekerde areaal in absolute cijfers staat silomais op kop. 25.958 ha op een totaal areaal van 129.866 hectare silomais is verzekerd. Naast silomais zijn ook een aantal kleinere teelten voor een groot aandeel verzekerd. Het is echter moeilijk om voor deze teelten conclusies op te maken daar het vaak enkele landbouwers betreft die deze teelt verzekeren en dit weegt dan zwaar door. Vooral voor fruit, groenteteelten en zaaizaadgrassen is het een vrij aanzienlijk percentage.

1.5. Verzekerden per typologie

Een volgende analyse geeft aan welk type bedrijven zich verzekert. De achterliggende vraag is welke teelten bedrijven verzekeren, hun relatief goedkopere teelten – de drempels van het Rampenfonds indachtig – of toch de meest waardevolle teelten, die waar de verzekering het meest nuttig is. Die analyse is moeilijk: er is geen eenduidig antwoord.

In verhouding zijn de melkveehouders meer vertegenwoordigd in de verzekerde groep. Doet men diezelfde analyse zonder de kleine bedrijfjes (diegene onder 20.000 euro standaardoutput), dan behoudt men ongeveer de populatie van alle verzekerden, maar de totaliteit van de populatie is een stuk kleiner. Veel verhoudingen blijven in dat geval hetzelfde, al valt het aandeel akkerbouwbedrijven in de totaliteit van het aantal bedrijven dan sterk terug. Dit geeft een beter zicht op de professionele bedrijven die zich verzekeren.

De spreker merkt op dat er bepaalde zaken af te leiden zijn: zo verzekeren melkveebedrijven zich meer dan bedrijven met vleesvee of combinaties. Toch is de verklaring voor dergelijke zaken momenteel niet eenduidig.

1.6. Verzekerden per provincie

De verzamelde cijfers bieden ook inzicht in de geografische ligging van de verzekerden. In de provincie Limburg is bijvoorbeeld 12,9 procent van de landbouwers verzekerd. Binnen de populatie verzekerde bedrijven zit het grootste aandeel landbouwers (33 procent) in West-Vlaanderen.

1.7. Controles en betalingen

Begin oktober bezorgen de verzekeraars de gegevens van de verzekeringsdossiers die volledig betaald zijn per 30 september. Met deze gegevens gaat het departement aan de slag om steekproefsgewijze controles uit te voeren. Men voert ook kruiscontroles uit op de verzamelaanvraag om na te gaan of de teelten en oppervlaktes die zijn aangegeven in de aanvraag overeenstemmen.

Volgens de spreker stelde het departement vast dat een aantal foute subsidiabele bedragen werden doorgegeven. Daarnaast bleken er ook veel verschillen te zijn tussen de verzekerde oppervlaktes en teelten en de oppervlaktes en teelten aangegeven in de verzamelaanvraag. Een landbouwer die 100 ha aangeeft in de verzamelaanvraag kan niet voor meer dan 100 ha voor zijn premiesubsidie vergoed worden.

Deze fouten zijn één van de oorzaken van het niet (volledig) betalen van bepaalde landbouwers. Een andere oorzaak is het niet of niet tijdig indienen van de betalingsaanvraag. Landbouwers die geen betalingsaanvraag hebben gedaan maar wel een verzekering hebben afgesloten, ontvangen geen betaling.

In een aantal gevallen bleken er ook teelten verzekerd te zijn die de landbouwer niet in zijn verzamelaanvraag had. Dit kan in bepaalde gevallen vrij gemakkelijk rechtgezet worden, behalve wanneer het gaat over totaal verschillende teelten, aldus de spreker.

1.8. Wijzigingen in 2021

In 2021 werden met het oog op een vereenvoudigde procedure een aantal wijzigingen doorgevoerd.

Landbouwers moeten niet langer aangeven welke teelten men wil verzekeren in de verzamelaanvraag. Op heden moet men eenvoudigweg aangeven te willen deelnemen aan de subsidieregeling. Aan de hand van de gegevens die worden doorgestuurd door de verzekeraar gaat men dan na welke teelten verzekerd zijn en of deze deel uitmaken van de verzamelaanvraag.

Ook voor de verzekeraars is er een belangrijke wijziging: de jaarlijkse aanvraag voor erkenning of voor de vernieuwing van de erkenning van de polis zal tot 1 november kunnen worden ingediend in plaats van juli. De goedkeuring zal plaatsvinden op 15 december.

2. Bespreking

Karolien Grosemans dankt de sprekers voor de toelichting. Het is belangrijk dat de brede weersverzekering wordt geëvalueerd: enerzijds is een nieuw systeem van start gegaan, anderzijds is er een bestaand systeem dat wordt afgebouwd. Deze overgangssituatie kan mogelijk situaties doen ontstaan die minder wenselijk zijn. Door te evalueren kunnen deze tijdig worden bijgestuurd.

Dat momenteel 15 procent van de landbouwers beschikt over een brede weersverzekering lijkt op het eerste zicht niet veel, maar is vergeleken met Nederland een groot succes. Nederland heeft immers twee jaar nodig gehad om 10 procent van de landbouwers te overtuigen van de verzekering. Het doel is dus om zoveel mogelijk Vlaamse landbouwers te overtuigen van de brede weersverzekering.

In dat verband heeft het lid enkele vragen omtrent de communicatie over de verzekering. Zijn landbouwers voldoende op de hoogte van de mogelijkheden van de verzekering, alsook van de voorwaarden die gekoppeld zijn aan het verkrijgen van

de premie in de overgangperiode? In de toelichting werd verwezen naar het kwart verzekerden die minder dan 25 procent van hun areaal verzekeren. Hoe valt dat te verklaren? Aangezien zij niet in aanmerking komen, is daar mogelijk nood aan extra communicatie.

De fruitteelt is één van de sectoren die veelvuldig gebruikmaakt van de verzekering omdat het een kapitaalsintensieve teelt is. Zal men deze sector verder aansporen om gebruik te maken van de verzekering? Zullen er (focus)gesprekken worden opgestart om na te gaan hoe deze en andere sectoren hun risicomanagement bepalen en hoe men de communicatie kan verbeteren?

Het lid legt uit dat er in de toelichting uitgebreid is ingegaan op de tijdstippen voor erkenning. Kan men nog extra informatie verschaffen over het verloop van het volledige proces en meer specifiek over de informatiedoorstroming? Zijn er zaken die nog geoptimaliseerd kunnen worden?

Het lid stipt aan dat Vlaamse landbouwers het volledige bedrag van de verzekeringspremie moeten voorschieten waarna men het gesubsidieerde bedrag terugkrijgt. De financiële last ligt dus op de schouders van de telers. De mediaan bedroeg 1550 euro maar in sommige gevallen gaat het over zeer hoge bedragen die mogelijk sommige landbouwers tegenhouden om de verzekering te nemen. In Nederland schieten de verzekeraars het gesubsidieerde bedrag van de verzekeringspremie voor waarna men de subsidie verder afhandelt met de overheid. Met deze prefinanciering heeft Nederland getracht meer landbouwers te overtuigen. Zou dit volgens de sprekers kunnen bijdragen aan een groter gebruik van de brede weersverzekering in Vlaanderen en is dit haalbaar?

Tot slot merkt het lid op dat het in tijden van een veranderend klimaat niet alleen belangrijk is om de teelten te beschermen maar ook om de bestaande bossen en bosgrond te beschermen. Landbouwers zijn vaak eigenaar van bos(gronden). Het zou een optie kunnen zijn om de brede weersverzekering aan te vullen met een bosverzekering of een gelijkaardig systeem. Hoe schatten de sprekers dit vanuit hun ervaring in?

Leo Pieters dankt de sprekers voor de presentatie en vraagt of er naast de geografische spreiding van de verzekerde landbouwers ook zicht is op de spreiding per verzekeraar? Staan de polissen vast of zit er variatie in? Is er bekeken in hoeverre landbouwers ten persoonlijke titel een verzekering aangaan?

Bart Van Hulle stipt vooreerst aan dat de administratieve vereenvoudiging die werd toegelicht door de sprekers een goede zaak is en gaat daarna verder in op de cijfers. Zoals aangehaald door de sprekers zijn er heel veel fruittelers die zich verzekeren. Dat is anders in de sector van de sierteelt – meer specifiek de boomkwekers – en dat is opmerkelijk aangezien ook zij zeer gevoelig zijn voor rampen. Het lid is zelf boomkweker en wil vanuit zijn eigen ervaring toelichten waarom de brede weersverzekering op dit moment weinig boomkwekers kan overtuigen. Bij rampen is de schade aan bijvoorbeeld mais zeer duidelijk: de mais is kapot. Bij rampen zoals hagelschade is de schade aan bomen niet altijd even duidelijk. De stammen zijn echter niet meer geschikt om te verkopen. Iemand die geen expert is kan dergelijke schade niet zien. De schattingscommissie die voorheen de schade kwam schatten bestond uit echte experts. Door de brede weersverzekering moet men nu vertrouwen op de verzekeraar. Er heerst dus enige argwaan in de sector dat men mogelijk zal moeten procederen tegen een verzekeringsmaatschappij om de schade vergoed te zien. Het is zaak om deze drempel weg te werken.

Een tweede drempel zijn de premies: die zijn vrij hoog voor bepaalde sectoren. De mediaan bedraagt dan wel 1550 euro maar in sommige sectoren is de premie hoger dan de jaarlijkse potentiële winst. Het is dan ook logisch dat sommige bedrijven

niet intekenen op deze verzekering. Het lid heeft wel begrip voor de verzekeraars: men moet een bepaald bedrag kunnen binnenhalen om iemand te verzekeren. De oplossing ligt volgens het lid in het aanbieden van verzekeringen op maat van een specifieke sector. Op die manier zullen de premies verlagen en zullen ook meer landbouwers zich verzekeren. Ook het feit dat bijvoorbeeld zonnebrand op fruit niet verzekerd kan worden, is voor sommige landbouwers wellicht een drempel.

Het lid sluit zich aan bij de opmerkingen van Karolien Grosemans wat de communicatie betreft: die kan beter in bepaalde sectoren.

Tot slot maakt het lid de bedenking dat 65 procent van de verzekering wordt gesubsidieerd. Denken de sprekers dat de verzekeraars met deze informatie in het achterhoofd de premies verhogen? Het lid benadrukt dat zijn vragen en opmerkingen goedbedoeld zijn en tot doel hebben om de verzekering te verbeteren zodat meer landbouwers er gebruik van maken.

Arnout Coel dankt de sprekers. Gezien de vele technische info in de presentatie heeft hij enkele vragen ter verduidelijking.

De cijfers voor 2021 waren nog onvolledig, maar het lid heeft begrepen dat men verwacht dat deze stabiel blijven. Kan hij daaruit dan afleiden dat het aantal verzekerden ten opzichte van het eerste jaar (2020) niet echt toeneemt? Hij volgt zijn partijgenoot Karolien Grosemans die de vergelijking maakte met Nederland, waar het veel langer heeft geduurd om 15 procent van de landbouwers te overtuigen van de verzekering. Men heeft dus een goede start gemaakt maar het is nu zaak om meer landbouwers te overtuigen.

Zijn de sprekers van mening dat vooral de grotere, sterkere bedrijven een verzekering nemen en dat de kleinere bedrijven er momenteel tussenuit vallen? Dat is te begrijpen: een landbouwer die zich wil verzekeren moet de verzekeringspremie prefinancieren, waarna men pas later een deel terugkrijgt via subsidies. Een derdebetalersregeling zoals in Nederland zou de drempel voor kleinere bedrijven kunnen verlagen en deze piste moet dus worden bekeken, aldus het lid.

Op welke manier moet men nu meer landbouwers gaan overtuigen? Is dat via communicatiecampagnes op sectorniveau, of bijvoorbeeld op niveau van kleinere bedrijven?

Momenteel loopt er een overgangsmechanisme van vijf jaar. Men is nu twee jaar ver. Schatten de sprekers in dat de meeste bedrijven afwachting zijn zolang het overgangsmechanisme nog loopt? Verwacht men bijgevolg een grotere instroom in de komende jaren?

Bart Dochy dankt de sprekers en merkt op dat de erkenningsvoorwaarden voor de maatschappijen bepaald zijn in het uitvoeringsbesluit, alsook de verplichting om de zeven fenomenen te verzekeren en een reeks andere modaliteiten. Hoe evalueren de sprekers dit? Zijn er opmerkingen ten aanzien van de praktijk van de verzekeringsmaatschappijen?

In een aantal gevallen is er bijvoorbeeld omwille van een te korte groeiperiode geen uitbetaling van de brede weersverzekering gebeurd. Wanneer er dan later toch een erkenning kwam vanuit het Rampenfonds werden die percelen uitgesloten vanwege hun verzekering. De afstemming tussen het Rampenfonds en de verzekeringsmaatschappijen kan dus beter.

Het lid vraagt zich tot slot af hoe de verzekeringsmaatschappijen zelf tegenover deze verzekering staan. Zijn er nieuwe maatschappijen die zich aandienen of maatschappijen die afhaken?

Patricia De Clercq legt uit dat men na een uitgebreide communicatie in 2020, in 2021 nog meer heeft gecommuniceerd omdat niet iedereen op de hoogte was dat de 25 procentgrens belangrijk is om in aanmerking te komen voor het Rampenfonds. De communicatie verliep via de kanalen van het departement en via PlattelandsTV. Ook hebben voorlichters die evenementen organiseren deze informatie meegekregen. Het departement rekent ook op de landbouworganisaties om hun leden te sensibiliseren. De link tussen de brede weersverzekering en het Rampenfonds is immers essentieel.

De spreker benadrukt dat het belangrijk is dat landbouwers nu instromen en niet binnen een aantal jaar. Als er nu een ramp plaatsvindt die erkend wordt door de Vlaamse Regering zijn er heel wat mogelijkheden: vanaf 2025 is dat niet langer het geval. Communicatie hierover, zowel door het departement als door de landbouworganisaties is dus essentieel.

Focusgroepen zijn momenteel niet voorzien. Er is immers veel technisch overleg met verschillende sectorgroepen, producentenorganisaties en landbouworganisaties. De opmerkingen die daar worden gegeven, neemt het departement mee.

Wat de vragen over de prefinanciering en derdebetalersregeling betreft, benadrukt de spreker dat er bewust is voor gekozen om de subsidie achteraf uit te betalen aan de verzekerde landbouwer. Men heeft mede daarom de soepelheid ingebouwd om te werken met twee periodes zodat de doorlooptijd tussen betalen en terugbetaald worden zo kort mogelijk blijft.

Het potentieel van een bosverzekering moet bekeken worden op niveau van de Vlaamse overheid. De spreker wijst erop dat de brede weersverzekering opereert binnen een Europees kader en is verbonden aan Europese voorwaarden. Ze is niet op de hoogte of er binnen dat Europees kader en meer specifiek de Europese staatssteunregels ook bepalingen zijn rond een bosverzekering.

Wat de geografische spreiding van verzekeraars en verzekerden en de focus op bepaalde teelten betreft, stipt de spreker aan dat verzekeraars inspelen op specifieke teelten en er dus een sterkere focus is op bepaalde teelten in Limburg dan in West-Vlaanderen. Dat is ook logisch aangezien die teelten zich daar situeren.

De spreker begrijpt dat bepaalde modaliteiten nodig zijn om bepaalde landbouwers te overtuigen. Anderzijds biedt de overheid via de brede weersverzekering een basispakket aan steun. Niets weerhoudt verzekeraars ervan om specifieke modaliteiten aan dat pakket toe te voegen.

Sommige verzekeringspremies zijn inderdaad hoog. De bestaansreden van de brede weersverzekering is echter in eerste instantie het openen van de markt zodat er polissen ontstaan waarop men kan intekenen. De keuze blijft natuurlijk bij de ondernemer: in welke mate wil men zich indekken tegen risico's. Volgens de spreker is het de taak van de overheid om de markt in deze te stimuleren. Men zal het systeem na vijf jaar evalueren en nagaan in welke mate de overheid dit moet blijven financieren.

Katrien Nijs gaat in op de vragen over de deelname van bepaalde sectoren aan de verzekering. Eén van de erkenningsvoorwaarden voor een polis is dat alle teelten verzekerd kunnen worden. Dat heeft tot gevolg dat een verzekeraar die zich richt op een bepaalde nichesector zijn product niet kan laten erkennen. Bepaalde verzekeraars hebben die vraag al gesteld, maar voorlopig wordt een dergelijke verzekering dus niet gesubsidieerd.

De spreker sluit zich aan bij Patricia De Clercq: er is inderdaad een geografische aanwezigheid van bepaalde verzekeraars. De fruitsector is bijvoorbeeld geografisch

afgebakend en bepaalde makelaars zijn daar sterk vertegenwoordigd. Hier zijn geen concrete cijfers over maar het is uiteraard erg logisch.

De variatie in polissen en de voorwaarden om erkend te worden zijn vrij algemeen. Er zijn geen normen die bepalen hoe groot de schade als gevolg van een weerfenomeen moet zijn, hoeveel millimeter het geregend moet hebben of hoe krachtig de wind moet geweest zijn. Dat wordt bepaald in de individuele polissen. De polissen variëren dus en dat is ook de bedoeling: landbouwers moeten kunnen bepalen waarvoor men zich precies verzekert. Hoever men daarin gaat is een individuele keuze die afhangt van het bedrijfstype, eventuele preventieve maatregelen, de mate waarin het bedrijf gemengd is enzovoort. De overheid kan dus niet adviseren welke verzekeringen het meest geschikt zijn daar het een individuele afweging is.

Het subsidiebesluit voor de weersverzekering bevat ook een andere stimulans voor landbouwers om niet te wachten om zich te verzekeren. Er kan immers een beperking gezet worden op het percentage dat gesubsidieerd wordt. De eerste drie jaar, van 2020 tot 2022, is de oppervlakte die verzekerd wordt ook de oppervlakte waarvoor de landbouwer nadien gegarandeerd voor 65 procent kan gesubsidieerd worden. Indien deze oppervlakte toeneemt, zal de subsidiëring afhangen van de beschikbare middelen.

De spreker kan moeilijk inschatten of er nog een grote stroom inschrijvingen voor de verzekering verwacht wordt de komende jaren. Een aantal landbouwers doen na één jaar proberen niet meer mee, andere landbouwers doen pas sinds dit jaar mee. Waarom sommigen afhaken is niet geweten.

Het klopt dat 15 procent van de landbouwbedrijven deelneemt aan de verzekering wanneer men de berekening maakt zonder de kleine bedrijven.

De verzekeraars hebben aangegeven dat wanneer een jaar zoals 2020 zich drie jaar na elkaar herhaalt, het over en uit is met de brede weersverzekering wegens niet financieel haalbaar. Ten gevolge hiervan zullen de premievoeten wellicht stijgen en zullen bepaalde verzekeraars zich niet meer laten erkennen. Het is dus uitkijken naar de cijfers van 2021.

Het departement heeft geen contact met nieuwe verzekeraars. De spreker denkt dat het zal blijven bij de huidige verzekeraars maar veranderingen zijn niet uitgesloten. Het is ook nog niet duidelijk of er al dan niet aanpassingen zullen worden doorgevoerd. Het departement heeft nog geen polissen binnengekregen. Die moeten opgestuurd worden voor 1 november, dan gebeurt er een evaluatie door een expertengroep die zich buigt over de eventuele wijzigingen.

Er is momenteel ook geen informatie over verzekeringsmaatschappijen die zouden stoppen.

Elke verzekeraar die een erkend product heeft moet over een korte fiche beschikken met info over het verzekeringsproduct. Dat geldt voor alle verzekeringen, ook voor deze brede weersverzekering. Een teeltverzekering is echter erg technisch en complex. Het komt er dus op aan dat landbouwers de verschillende opties goed vergelijken. Landbouworganisaties kunnen daarin eventueel een ondersteunende rol spelen.

Arnout Coel heeft nog een budgettaire vraag. In de jaren 2023, 2024 en 2025 zal men evalueren hoeveel areaal verzekerd werd in de jaren 2020, 2021 en 2022 om na te gaan of de verzekerde voorrang heeft in het geval het budgettaire plafond in zicht is. Kunnen de sprekers toelichting geven hierbij? Vanaf welk percentage verzekerden kan de voorrangsregeling in werking treden?

Leo Pieters vraagt zich af of de oppervlakte die – indien verzekerd in 2020, 2021 en 2022 – hetzelfde moet blijven om gegarandeerd aanspraak te maken op de 65 procent subsidie, ook een ander perceel mag zijn. Moet men bovendien de volle drie jaar verzekerd zijn? Wat als de verzekeringsnemer beslist om zich gedurende één van die drie jaren (2020, 2021 en 2022) niet te verzekeren?

Chris Steenwegen dankt de sprekers en excuseert zich voor zijn afwezigheid: hij had een andere commissievergadering.

Bij de opstart van de brede weersverzekering waren er wat opmerkingen van kleine tuinbouwbedrijven, waaronder bioboeren, die aankaartten dat het aanbod van de verzekeraars niet goed was afgestemd op kleinere bedrijven. Ook administratief was het complex om de vele kleine oppervlaktes door te geven. Het zou spijtig zijn dat deze bedrijven niet deelnemen aan de verzekering.

Bart Van Hulle sluit af met twee bedenkingen.

Hij vindt dat men zich toch zorgen moet maken over het aantal deelnemers dat in 2021 significant lager is dan in 2020. Het is zaak om stand te houden en meer landbouwers te overtuigen. Bovendien zal de klimaatproblematiek ertoe leiden dat er de komende jaren veel meer schade zal worden uitgekeerd dan de voorbije twintig jaar. Verzekeraars zullen zich daar ongetwijfeld tegen indekken.

Als uitsmijter vraagt het lid of men zich al kan verzekeren tegen schade door wolven, reeën, damherten, everzwijnen enzovoort? Dit past wellicht niet onder deze verzekering maar het vormt een niet te onderschatten probleem.

Bart Dochy merkt op dat dit een ander soort ramp is en dat daarvoor het Fonds voor Preventie en Sanering inzake Leefmilieu en Natuur (Minafonds) bestaat.

Patricia De Clercq legt uit dat de financiering complex is. De financiering komt uit het Vlaams Fonds voor de Lastendelging waar het Rampenfonds aanspraak op maakt. In eerste instantie is dat de pot waaruit men middelen haalt. In geval van tekorten worden de middelen gezocht in de Landbouwbegroting, ter hoogte van 7 miljoen euro. Als dat niet voldoet zal de Vlaamse Regering gevraagd worden welke van de algemene middelen nog kunnen worden aangewend.

De spreker stipt aan dat het nog niet vaststaat dat het aantal verzekerde landbouwers daalt. In 2020 waren er 3000 landbouwers en in 2021 voorlopig 2400. Het jaar is nog niet om. Al had men liever een stijgende trend gezien, op vandaag is er geen dalende trend.

Katrien Nijs sluit zich aan bij haar collega, al verwacht zij dat het aantal misschien iets lager zal liggen dan in 2020.

In respons op de vraag van *Leo Pieters* stelt de spreker dat naar het totale verzekerde areaal wordt gekeken en dus niet naar de percelen. Het mogen dus zowel andere percelen zijn, als andere teelten. Wat telt is het absolute areaal. Bovendien moet een landbouwer geen drie aaneensluitende jaren verzekerd zijn: het hoogste verzekerde areaal telt mee.

Vorig jaar waren er inderdaad vragen van bio- en kleine bedrijven, dit jaar werden die vragen niet opnieuw gesteld, ook niet door de belangenorganisatie van de bio-landbouw. De spreker weet niet of dit ligt aan een oplossing voor de vragen, een mogelijke aanpassing van de verzekeraars of andere zaken.

De voorzitter bedankt de sprekers voor de toelichting en het beantwoorden van de vele vragen. Men komt hier in de toekomst ongetwijfeld op terug.

Bart DOCHY,
voorzitter

Sofie JOOSEN,
verslaggever